

**RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Aušros a. 10, 82196 Radviliškis, tel. (8 422) 69 029, faks. (8 422) 52 376,
el. p. kontrolė@radviliskis.lt

Duomenys kaupiami ir saugojami Juridinių asmenų registre, kodas 291895030.

**FINANSINIO AUDITO ATASKAITA
DĖL 2008 METŲ RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO ĮVYKDYMO
APYSKAITOS, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO**

2009 m. birželio 19 d. Nr. VA-4
Radviliškis

I. IŽANGA

2008 metų Radviliškio rajono savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaitos finansinis auditas atliktas vadovaujantis Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2009 metų veiklos planu ir Savivaldybės kontrolieriaus 2009 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. V-2.

Auditą atliko savivaldybės kontrolierė Aldona Binkienė, kontrolieriaus pavaduotoja Gelma Dabašinskienė ir vyriausioji specialistė Stanislava Vanda Daniškevičienė.

Audituojamas subjektas – Radviliškio rajono savivaldybės administracija (Finansų skyrius), kodas 188726247, adresas – Aušros a. 10, Radviliškis.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktorius – Vitolis Januševičius, Administracijos Finansų skyriaus vedėja – Rita Chlebauskienė.

Audito tikslas – nustatyti ir įvertinti, ar 2008 metų Savivaldybės biudžeto įvykdymo apyskaita ir finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą finansinę būklę, ar atliekant ūkines operacijas nepažeisti teisės aktai, ar apskaita tvarkoma ir finansinė atskaitomybė sudaroma įstatymų nustatyta tvarka, pareikšti nuomonę apie finansinę atskaitomybę ir savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo teisėtumą.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, biudžeto lėšų ir turto naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

II. AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituotos metinės finansinės ataskaitos: forma Nr. 1-sav. „Savivaldybės biudžeto įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita“, forma Nr. 2-sav. „Savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita“, forma Nr. 3-sav. „Savivaldybių skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita“, forma Nr. 6 „Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita“, Savivaldybės tarybos 2009-04-16 sprendimu Nr. T-629 patvirtinta Radviliškio rajono savivaldybės 2008 metų biudžeto pajamų įvykdymo apyskaita bei Radviliškio rajono savivaldybės 2008 metų biudžeto išlaidų įvykdymo apyskaita (pagal funkcinę klasifikaciją, pagal asignavimų valdytojus).

Audituojamas laikotarpis – 2008 biudžetiniai metai.

Audituojant 2008 metų biudžeto įvykdymo finansinės atskaitomybės ataskaitas, iširta vidaus kontrolės aplinka ir rizikos veiksniai, susiję su biudžeto lėšų apskaitos procesais. Audituotos sritys, kurioms sudarytos audito programos: biudžeto pajamų, biudžeto išlaidų, administracijos direktoriaus rezervo lėšų, savivaldybės skolinių įsipareigojimų. Audituotoms sritims atliktos savarankiškos procedūros mažinančios audito riziką, surinkti įrodymai, reikalingi finansinio audito nuomonei pareikšti.

Apribojimas. Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolei atliekant valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų (45166,5 tūkst. Lt) panaudojimo auditą, mes atlikome Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų auditą (be šių dotacijų).

Audituojamas sritis reglamentuoja: Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (Žin., 1994, Nr.55-1049), Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas (Žin., 1990, Nr. 24-596), Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas (Žin., 2007, Nr. 132-5356), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (Žin., 2001, Nr. 42-1455), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimu Nr. 345 patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės (Žin., 2004, Nr. 47-1557), Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (Žin., 2001, Nr. 99-3515), Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2003-10-30 sprendimu Nr. T-102 patvirtinta Radviliškio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo, vykdymo ir atskaitomybės tvarka, kurioje įvardinta, jog Savivaldybės administracijos Finansų skyrius sudaro Savivaldybės biudžeto vykdymo apyskaitą.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 35 straipsnio 3 punktą, už Apyskaitos parengimą ir parengtų finansinių ataskaitų teisingumą atsakinga Savivaldybės administracija.

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 punkto 10 dalį, už išvados dėl biudžeto įvykdymo apyskaitos parengimą ir pateikimą Tarybai atsakingas Savivaldybės kontrolierius.

Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. T-268 patvirtintos biudžeto pajamos (su dotacijomis) – 111 117,5 tūkst. Lt (108 781,4 tūkst. Lt pajamos + 2 336,1 tūkst. Lt lėšų likutis) ir išlaidos – 111 117,5 tūkst. Lt.

2008 m. savivaldybės biudžeto įvykdymas: biudžeto pajamos (su dotacijomis) sudarė 111 023,0 tūkst. Lt (108 686,9 tūkst. Lt pajamos + 2 336,1 tūkst. Lt lėšų likutis metų pradžioje), išlaidos sudarė 108 326,9 tūkst. Lt, lėšų likutis metų pabaigoje sudarė 2 696,1 tūkst. Lt. 2008 m. savivaldybės biudžeto perteklius (kai pajamos viršija išlaidas) sudarė 360,0 tūkst. Lt.

2008 metais Savivaldybės kreditiniai įsiskolinimai (su paskolomis) padidėjo 5 161,0 tūkst. Lt ir 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 20 556,3 tūkst. Lt. Savivaldybės debetinis įsiskolinimas 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 741,5 tūkst. Lt.

Auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintais valstybinio audito reikalavimais (Žin., 2002, Nr. 20 – 790).

Auditas atliktas siekiant pakankamai užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis:

- 0,5 proc. padarytų kasinių išlaidų (be panaudotų dotacijų) – 315,8 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis – didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

-0,5 proc. savivaldybės skolinių įsipareigojimų (negrąžintų paskolų) – 50,74 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis – didžiausia priimtina klaidų suma, taikoma vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos apie skolinius įsipareigojimus visais reikšmingais atvejais yra teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

III. PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Ankstesnių auditų rekomendacijų vykdymas

Atkreipiame dėmesį, kad 2008-05-30 audito ataskaitos Nr. VA-5 rekomendaciją, dėl visų švietimo biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo ir finansinės atskaitomybės rengimo bei pateikimo pagal teisės aktų reikalavimus (pagal kiekvieną biudžetinę įstaigą), numatoma vykdyti diegiant viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformą pagal naujus viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS). Pilna finansinė atskaitomybė pagal kiekvieną biudžetinę įstaigą (mokyklą) 2008 m. nesudaroma ir neteikiama.

Nepadaryta pažanga dėl iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų skyrimo, naudojimo, išlaidų apskaitos ir šių lėšų finansinės atskaitomybės sudarymo pagal teisės aktų reikalavimus. 2008 metais šių lėšų naudojimo tvarka nepatikslinga, t.y. savivaldybės taryba nenustatė taisyklių, pagal kurias lėšas galima naudoti kitoms reikmėms. Dalis lėšų panaudota ne tik ekstremalių situacijų padariniams likviduoti, kaip nurodo Biudžeto sandaros įstatymo 25 straipsnio 2 dalies nuostata, bet panaudota ir priemonėms, kurios turėjo būti numatytos biudžeto programose.

Patikslintas administracijos direktoriaus rezervas sudarė 219,7 tūkst. Lt, finansinės atskaitomybės duomenimis iš rezervo panaudota tik 22,7 tūkst. Lt, nepagrįstai 181,7 tūkst. Lt direktoriaus įsakymais didinti asignavimai kitiems asignavimų valdytojams (VSI 2 d. 15,17 p.).

2. Biudžeto sudarymas ir tvirtinimas, tikslinimas ir naudojimas

Radviliškio rajono savivaldybės taryba 2008 metų biudžetą – 111117,5 tūkst. Lt pajamų ir asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti – patvirtino 2008 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. T-268.

Atskirais atvejais biudžeto pajamų ir asignavimų planas buvo tikslinamas nesivadovaujant Biudžeto sandaros įstatymo 30 str. 2 d., vietos savivaldos įstatymo 17 str. 12-14 punktais (nuo 2008-10-01 – 16 str. 2 d. 15,17 punktų reikalavimais). 2008 metų savivaldybės biudžetas padidintas 1306,8 tūkst. Lt savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais. Vadovaujantis minėtais teisės aktais biudžeto tikslinimas, papildomų ir planą viršijančių pajamų paskirstymas yra išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija, neperduodama jokiai kitai savivaldybės institucijai ar įstaigai. Pagal 2008 m. vasario 6 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr. 90 „Dėl Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų minimaliai algai padidinti paskirstymo“ skirtos lėšos 244,0 tūkst. Lt paskirstytos du

kartus: 2008-11-17 Administratoriaus direktoriaus įsakymu Nr. 1026 ir 2008-12-18 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-532.

2008 metų patikslintas biudžeto pajamų planas sudarė 113 456,7 tūkst. Lt, įvykdyta – 108 686,9 tūkst. Lt, t.y. 95,8 proc. Savivaldybės taryba nėra nustatiusi savivaldybės biudžeto asignavimų pakeitimo ir įsiskolinimų padengimo tvarkos pagal Biudžeto sandaros įstatymo 31 straipsnio 2 dalies reikalavimus (kai gaunama mažiau pajamų).

Savivaldybės biudžetas rengiamas ir tikslinamas dalinai nesivadovaujant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 15,17 punktais bei Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 32-36 punktų nuostatomis. 2008 metais beveik visiems asignavimų valdytojams padidinti asignavimai, nors savivaldybės biudžeto pajamų planas nebuvo įvykdytas: Grinkiškio seniūnijai asignavimai padidinti 107 proc., Radviliškio seniūnijai – 75 proc., Radviliškio miesto seniūnijai – 63 proc., Šeduvos seniūnija – 59 proc. palyginus su patvirtintais 2008-02-14 Tarybos sprendimu Nr. T-268. Dalis asignavimų (apie 3600 tūkst. Lt) buvo palikta rezerve Finansų skyriuje, o metų eigoje paskirstyta kitiems asignavimų valdytojams. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 15, 17 punktus Savivaldybės taryba prireikus gali tikslinti biudžetus ir priimti sprendimus dėl papildomų ir planą viršijančių pajamų paskirstymo. Rengiant biudžetą Savivaldybės administracija (Finansų skyrius) dalinai nesivadovavo taisyklių 36 punktu - tinkamai netikrino ar tikslūs pateikti skaičiavimai.

Nesivadovaudami Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 1 d. kai kurie asignavimų valdytojai darė faktines išlaidas viršydami jiems patvirtintus asignavimus: Švietimo skyrius viršijo patvirtintus asignavimus 1071,8 tūkst. Lt, kreditinis įsiskolinimas sudaro 1426,0 tūkst. Lt, Šeduvos gimnazija – viršijo 80,7 tūkst. Lt ir kreditinis įsiskolinimas sudaro 105,6 tūkst. Lt. Socialinės paramos skyrius patvirtintus asignavimus viršijo 120,5 tūkst. Lt, kreditinis įsiskolinimas sudaro 450,5 tūkst. Lt dėl gruodžio mėn. priskaičiuotų pašalpų ir kompensacijų mokėjimo sekančių metų sausio mėn. (skyriaus buhalterės aiškinimu – pagal 2006 m. lapkričio 21 d. Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. X-916 (Žin., 2006, Nr. 130-48891) 21 str. 6 punktą).

3. Apskaita. Finansinė atskaitomybė.

Savivaldybės administracijos Finansų skyriuje tikslinga tobulinti biudžeto pajamų, išlaidų, paskolų apskaitą:

Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų apskaitai Savivaldybės administracijos direktoriaus 2004-12-31 įsakymu Nr. 899-(8.2) patvirtintas individualus buhalterinės apskaitos

sąskaitų planas, kuriame nurodytos sąskaitos biudžeto vykdymo operacijoms registruoti neatitinka Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 324 punkto reikalavimų;

Ūkinės operacijos, piniginių lėšų pervedimas į indėlio sąskaitą, neregistruotos apskaitoje. Pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo 16 straipsnio 3 dalį – apskaitos registruose ūkinės operacijos turi būti registruojamos pagal apskaitos dokumentus. 2009-01-01 registre didžioji knyga nurodyti duomenys 1040505,85 Lt neatitinka su šios sąskaitos duomenimis banko išrašė. Pasibaigus 2008 metams apskaitos registre Didžioji knyga neapskaičiuotas sąskaitos likutis kaip nurodo Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 10 punktas;

Valiutinių operacijų apskaita (paskolų) tvarkyta nesivadovaujant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis ir finansinėje atskaitomybėje parodyta 31 tūkst. Lt didesnė (neperskaičiuota pagal atskaitomybės dienos valiutos kursą).

4. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai

Savivaldybė 2008 metais skolinimosi limitų neviršijo.

2008 metais padidėjo savivaldybės kreditiniai įsiskolinimai. 2009 m. sausio 1 d. Savivaldybės kreditinis įsiskolinimas yra 20556,3 tūkst. Lt (sudaro 133,5 % turėto metų pradžioje), iš jų iš biudžeto lėšų – 18364,4 tūkst. Lt (sudaro 121,4 % turėtų metų pradžioje), iš jų negrąžintos paskolos – 13108,8 tūkst. Lt (sudaro 131,8 % turėtų metų pradžioje). Kreditiniai įsiskolinimai 2009-01-01 palyginus su 2005 m. padidėjo 5 kartus, iš jų negrąžintos paskolos – 7 kartus.

Dėl naudojimosi ilgalaikėmis ir trumpalaikėmis paskolomis 2008 metais savivaldybės biudžetas patyrė 741,8 tūkst. Lt išlaidų (palūkanos), tai sudaro 0,7 proc. visų išlaidų. Gražintos ilgalaikės paskolos (2 194 tūkst. Lt) sudarė 2 proc. visų išlaidų.

Turimi dideli kreditiniai įsiskolinimai, palūkanų mokėjimas – rizika Savivaldybėje ateityje tinkamai vykdyti visas funkcijas.

5. Rekomendacijos

5.1. Atsižvelgiant į ataskaitoje išdėstytus pastebėjimus dėl dalies 2008 m. biudžeto pajamų ir asignavimų tikslinimo Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, 2009 metų biudžeto tikslinimą vykdyti tik Savivaldybės tarybai kaip numato Vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 15,17 punktai.

5.2. Rengiant biudžeto projektą tinkamai įvertinti atskirų asignavimų valdytojų biudžetų projektus ir finansines galimybes.

5.3. jeigu nevykdomas savivaldybės biudžetas, t.y. gaunama mažiau pajamų, negu buvo numatyta, teikti savivaldybės tarybai nustatyti tvarką dėl finansavimo (BSĮ 31 str. 2 d.).

5.4. savivaldybės administracijos Finansų skyriui, kaip asignavimų valdytojui, tvarkyti buhalterinę apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka (valiutinių paskolų, savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo programos ir kt.).

5.5. patikslinti Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų naudojimo tvarką ir užtikrinti, kad šios lėšos būtų naudojamos ekstremalioms reikmėms, kurių negalima numatyti tų metų biudžete.

5.6. didėjantys kreditiniai įsiskolinimai (įskaitant ir paskolas), palūkanų mokėjimas – rizika, kad Savivaldybėje ateityje sunku bus vykdyti visas funkcijas. Nustatyti rizikos valdymo galimybes.

Savivaldybės kontrolierė

Aldona Binkienė

Kontrolierės pavaduotoja

Gelma Dabašinskienė

Vyr. specialistė

Stanislava Vanda Daniškevičienė

Susipažinau:

Savivaldybės administracijos direktorius

Vitolis Januševičius

Finansų skyriaus vedėja

Rita Chlebauskienė